

Beleids- en begrotingstoelichting

DIGITALISERING EN FACILITAIR
MANAGEMENT

Begroting 2027

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	2
I. KLEMTONEN VAN DE MINISTER	3
II. TOTALEN BBT	6
III. BELEIDSVELDOVERKOEPELEND BELEID	7
IV. BELEIDSVELD I DIGITALISERING	7
1. ISE-OVERKOEPELEND BELEID	7
2. ISE DIGITALISERING.....	7
2.1. Vlaamse Gemeenschap	7
2.2. DAB's en rechtspersonen	10
V. BELEIDSVELD II INTERNE DIENSTVERLENING VLAAMSE OVERHEID	11
1. ISE-OVERKOEPELEND BELEID	11
2. ISE VASTGOED	11
2.1. Vlaamse Gemeenschap	11
2.2. DAB's en rechtspersonen	15
3. ISE FACILITIES	15
3.1. Vlaamse Gemeenschap	15
3.2. DAB's en rechtspersonen	18
4. ISE DOCUMENTBEHEER	19
4.1. Vlaamse Gemeenschap	19
4.2. DAB's en rechtspersonen	20
5. ISE ZONDER ISE	20
5.1. Vlaamse Gemeenschap	20
VI. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD	22
1. Apparaatskredieten	22
2. Begrotingsprogramma's zonder beleidsveld	23
VII. LIJST MET AFKORTINGEN	24

I. KLEMTONEN VAN DE MINISTER

In een snel veranderende wereld verwachten burgers, bedrijven, verenigingen en lokale besturen een Vlaamse overheid die efficiënt en toegankelijk is. Een overheid die kansen van technologie ten volle benut om hun leven eenvoudiger, veiliger en beter te maken. In lijn met de ambities van het Vlaamse Regeerakkoord bouwen we daarom verder aan een proactieve, gebruiksvriendelijke, en innovatieve digitale overheid. Onze dienstverlening moet zich kunnen meten met de beste digitale spelers. Daarbij blijven menselijke contact en toegankelijkheid voor iedereen essentieel.

In het komende jaar gaan we de tweede helft van de regeerperiode in. Ik wil een versnelling hoger schakelen: wat we hebben gebouwd, moet nu breed ingang vinden in de dagelijkse werking van onze overheid. Dat geldt bij uitstek voor digitale veiligheid. De digitale strategie voor Vlaanderen blijft daarbij mijn leidraad.

Veiligheid vormt de basis van elke digitale overheid. Met het Vlaams Centrum voor Digitale Veiligheid heeft Vlaanderen in korte tijd een stevig fundament gelegd voor een geïntegreerd digitaal veiligheidsbeleid. De voorbije periode lag de nadruk terecht op duidelijke verantwoordelijkheden, regelgeving en de nodige instrumenten voor digitale veiligheid. In de resterende regeerperiode wil ik die voorzieningen stevig verankeren in de dagelijkse werking.

In 2027 zetten we een volgende stap: het Vlaams Centrum voor Digitale Veiligheid groeit verder uit tot hét centrale aanspreekpunt voor digitale veiligheid, met versterkte ondersteuning, toezicht, dreigingsdetectie en kennisdeling. Zo beschermen we niet alleen de continuïteit van onze overheidsdienstverlening, maar versterken we ook het vertrouwen van burgers en ondernemingen in een veilige en betrouwbare digitale overheid.

Met GovOS bouw ik verder aan één gemeenschappelijk digitaal fundament voor de Vlaamse overheid. In plaats van dezelfde digitale oplossingen telkens opnieuw te ontwikkelen, realiseren we samen oplossingen die verschillende overheidsdiensten kunnen hergebruiken. Nieuwe ontwikkelingen op het vlak van artificiële intelligentie bieden kansen die aanpak te versnellen. Dat maakt onze overheid meer wendbaar, veiliger én efficiënter. Burgers, bedrijven en verenigingen moeten kunnen rekenen op een herkenbare, betrouwbare en gebruiksvriendelijke dienstverlening over de grenzen van administraties heen.

Tegen eind 2027 zorg ik voor de goedkeuring van een decreet dat de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens omvormt tot een Vlaamse data-autoriteit. Daarmee maken we efficiënt toezicht mogelijk op de verwerking van data door Vlaamse en lokale instanties, in het kader van onder meer de AVG, de Data Act, de Data Governance Act, de AI Act en de Politierichtlijn.

Naast een veilige overheid, wil de Vlaming ook een gebruiksvriendelijke overheid. In 2027 versnel ik daarom de ontwikkeling van herbruikbare digitale bouwstenen voor onder meer dossierbehandeling en het beheer van attesten en vergunningen. We voeren de hoofdlokettenstrategie verder uit, met als streefdoel om het aantal digitale loketten voor de burger tegen het einde van deze regeerperiode te halveren. Betrouwbare data zijn cruciaal om volop de mogelijkheden van artificiële intelligentie te kunnen benutten. Daarom versterk ik de fundamenteën met onder meer een multimodaal wegenregister en een eerste centraal register sociale voordelen. Ook zorg ik via de digitale assistent voor een omgeving waar-

binnen AI-agenten binnen de Vlaamse overheid op een betrouwbare en gecontroleerde manier kunnen worden ingezet.

Vlaanderen wil een voortrekker zijn in innovatie en tegelijk zijn digitale soevereiniteit versterken. We moeten onze technologische toekomst mee vormgeven vanuit onze eigen sterktes, waarden en strategische belangen. Hiervoor werk ik maximaal samen binnen initiatieven die deze strategische autonomie voor Europa waarmaken, en realiseer ik tegen eind 2027 een eerste werkbare, soevereine omgeving binnen de Vlaamse overheid. In het kader van de voorbereiding van de nieuwe ICT-raamovereenkomsten 2029 is dit ook een belangrijk aandachtspunt. Ik nodig de markt uit hierop in te tekenen om samen de digitale overheid van morgen waar te maken.

Samenwerking vormt de rode draad doorheen dit beleid: binnen de Vlaamse overheid, met de private markt en met de andere beleidsniveaus. Ik zie GovOS als een gedeeld ecosysteem van Vlaamse overheidsdiensten en ICT-partners. Daarin delen we gemeenschappelijke kaders en herbruikbare oplossingen, en kan iedere partner bijdragen. De prioriteit is dan ook om in 2027 de basis te leggen om de concrete GovOS-werking uit te werken, samen met alle betrokken partners.

Ook over de bestuursniveaus heen versterken we die samenwerking. Daarom bouw ik in 2027 aan een vernieuwd partnerschap tussen de federale overheid en de deelstaten, zodat we gezamenlijk uitvoering kunnen geven aan de ambitieuze Europese digitale agenda.

Om de digitale transformatie van Vlaanderen te versnellen, reken ik op een sterk Digitaal Vlaanderen. Het agentschap versterkt zijn regierol, om samen met alle overheden een digitale overheid te realiseren die eenvoudiger, efficiënter, veiliger en innovatiever werkt. Via de uitbouw van GovOS, sterke gemeenschappelijke digitale diensten, een doorgedreven aandacht voor digitale veiligheid en een nauwe samenwerking met alle bestuursniveaus, versterken we de slagkracht van de overheid en het vertrouwen van burgers, verenigingen en ondernemingen in digitale dienstverlening. We bouwen aan een veerkrachtige, autonome en toekomstgerichte digitale overheid die publieke middelen doeltreffend inzet en tastbare maatschappelijke meerwaarde levert.

In 2027 versterkt Athumi verder de Vlaamse data-economie en de samenwerking tussen overheid en private markt. We zetten daarbij vraaggedreven in op trustcomponenten die zekerheid bieden over onder meer identiteit, mandaat, herkomst en authenticiteit van data. Via Athumi zorg ik ervoor dat deze trustcomponenten in 2027 voor het eerst concreet worden toegepast in twee private sectoren, als betrouwbare basis voor nieuwe digitale en AI-toepassingen.

Daarnaast bouwen we in drie sectoren nieuwe publiek-private data-ecosystemen uit, met gedeelde digitale voorzieningen waarop marktpartijen innovatieve toepassingen kunnen ontwikkelen. Athumi sluit daarbij, op basis van concrete marktvraag, bijkomende Vlaamse en federale authentieke gegevensbronnen aan. Zo maken we betrouwbare overheidsdata beter inzetbaar voor dienstverlening door ondernemingen, en geven we burgers meer mogelijkheden om hun data gecontroleerd in te zetten.

Met Het Facilitair Bedrijf neem ik een centrale rol op als strategische partner, centrale dienstverlener en expertisecentrum op het vlak van vastgoed, facilities en documentbeheer. Mijn ambitie is duidelijk: een overheid die efficiënter werkt en haar kosten beheerst. Een dienstverlening die betrouwbaar, klantgericht, kwaliteitsvol en innovatief is. En een organisatie die duurzaamheid niet alleen verkondigt, maar elke dag in de praktijk brengt.

Tegelijk zorg ik ervoor dat onze dienstverlening voldoet aan de NIS2-verplichtingen inzake informatieveiligheid.

Ik zet vastgoed in als een strategische hefboom voor een efficiënte, duurzame en kwaliteitsvolle dienstverlening. Daarom voer ik de overkoepelende vastgoedstrategie en het strategisch vastgoedplan van Het Facilitair Bedrijf uit. Ik maak gerichte keuzes: behouden waar het nodig is, renoveren waar het loont, delen waar het kan, afstoten wat niet langer nodig is en gebouwen tijdelijk invullen waar dat meerwaarde biedt. Efficiënt ruimtegebruik, centralisatie, veiligheid en toegankelijkheid staan daarbij centraal.

Een zuinige overheid kan zich geen leegstand veroorloven. Daarom laat ik Het Facilitair Bedrijf samen met de grotere vastgoedspelers binnen de Vlaamse overheid een plan opmaken om overtollig vastgoed vrij te maken voor de vele ruimtebehoeften in Vlaanderen.

In het patrimonium dat we behouden, kies ik gericht voor energie-efficiënte renovaties en fossielvrije oplossingen. Zo verlaag ik structureel de energiekosten, verminder ik onze afhankelijkheid van schommelende energieprijzen en verbind ik duurzaamheid met goed financieel beheer.

Ik bouw verder aan een facilitaire dienstverlening die kwaliteit koppelt aan klantgerichtheid, duurzaamheid en kostenbewustzijn. Ik zet in op performante werkplekken en vergaderfaciliteiten, catering, schoonmaak, afval- en materiaalbeheer en technisch gebouwbeheer. Ook hier maken we de omslag naar een moderne overheid. Met digitalisering, het nieuwe FMIS-ecosysteem, artificiële intelligentie, cyberweerbaarheid en ISO-managementsystemen versterk ik de continuïteit en betrouwbaarheid van de dienstverlening. Zo kunnen we beter sturen op basis van data en onze dienstverlening voortdurend verbeteren.

Ook voor archief- en informatiebeheer leg ik de lat hoger. Ik versterk Het Facilitair Bedrijf als centrale beleidsmaker en bied overheden in Vlaanderen betrouwbare, gemeenschappelijke diensten aan. Ik bereid de verankering van Het Facilitair Bedrijf als centrale archiefdienst van de Vlaamse overheid voor, en breid de overdrachtsverplichting uit naar digitaal archief. Digitaal Archief Vlaanderen bouw ik verder uit als de gemeenschappelijke norm voor duurzame digitale archivering en als kritische infrastructuur voor de integriteit, beschikbaarheid en rechtszekerheid van bestuursdocumenten. Tegelijk verbeter ik het beheer van analoge archieven, maak ik bestuursdocumenten beter en gericht toegankelijk, en versterk ik ondersteuning en kennisdeling. DigiPost groeit uit tot één geïntegreerde dienstverlening voor inkomende en uitgaande communicatiestromen. Zo bouwen we aan een overheid die transparant en betrouwbaar is, efficiënter werkt en klaar is voor de toekomst.

II. TOTALEN BBT

**TOTAAL - DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT, excl.
apparaatskredieten en programma B**

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2026	26.227	5.197	0	349.948	328.014
Bijstelling BO 2027	12.461	-2.372	0	-35.378	-493
BO 2027	38.688	2.825	0	314.570	327.521

III. BELEIDSVELDOVERKOEPELEND BELEID

Niet van toepassing.

IV. BELEIDSVELD I DIGITALISERING

PROGRAMMA SJ - DIGITALISERING

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2026	831	0	0	129.304	129.304
Bijstelling BO 2027	537	0	0	-33.666	-33.666
BO 2027	1.368	0	0	95.638	95.638

1. ISE-OVERKOEPELEND BELEID

Niet van toepassing.

2. ISE DIGITALISERING

2.1. Vlaamse Gemeenschap

DIGITALISERING, Vlaamse Gemeenschap

(duizend euro)

	AO			TO		
	BA 2026	evolutie	BO 2027	BA 2026	evolutie	BO 2027
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	528	840	1.368	0	0	0
Toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	303	-303	0	0	0	0
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten	0	0	0	0	0	0

participaties (OP); geen ESR-impact)						
Totaal	831	537	1.368	0	0	0

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2026	evolutie	BO 2027	BA 2026	evolutie	BO 2027
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	17.193	1.939	19.132	17.193	1.939	19.132
Toelagen (interne stromen (IS))	112.111	-35.605	76.506	112.111	-35.605	76.506
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	129.304	-33.666	95.638	129.304	-33.666	95.638
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting:

Het Vlaamse digitaliseringsbeleid voor 2027 vertrekt vanuit een duidelijke overtuiging: burgers, ondernemingen, verenigingen en overheden verwachten een digitale dienstverlening die eenvoudig, veilig, toegankelijk en toekomstgericht is. Daarom zet Vlaanderen in op een sterke samenwerking over bestuursniveaus heen en de verdere ontwikkeling van GovOS als gemeenschappelijk digitaal fundament voor de overheid, met aandacht voor strategische autonomie. Tegelijk versnellen we de inzet van artificiële intelligentie om de efficiëntie en kwaliteit van dienstverlening te verhogen. Met het Vlaams Centrum voor Digitale Veiligheid en een versterkt Digitaal Vlaanderen als regisseur bouwen we aan een veerkrachtige, innovatieve en betrouwbare digitale overheid die publieke middelen optimaal inzet en het vertrouwen van burgers, verenigingen en ondernemingen in de overheid versterkt.

De uitvoering van de Digitale Strategie voor Vlaanderen blijft de leidraad voor mijn digitaliseringsbeleid in 2027. Het Stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, ondersteund door Digitaal Vlaanderen, neemt de aansturing hiervan verder op met het VRD 3 investeringsprogramma als één van de hefboomen en met een investeringsbudget voor 2027 ten belope van 10.000 keuro. Ook op het interbestuurlijke niveau jaag ik meer samenwerking en het hergebruik van oplossingen over overheidsgrenzen aan. Binnen een internationale context versterk ik onze duurzame samenwerkingsrelaties op het vlak van digitalisering met bevriende en vooruitstrevende regio's zoals Catalonië en onze buurlanden.

Een substantieel deel van de bijkomende investeringen in 2027 heeft betrekking op verbeterde veiligheidsdiensten en de uitbouw van **het Vlaams Centrum voor Digitale Veiligheid**. De nadruk ligt op de verdere implementatie van de NIS2-verplichtingen en het versterken van de cyberweerbaarheid van Vlaamse en lokale overheden door verder te investeren in gedeelde beveiligingscapaciteiten en de bescherming van onze kritieke digitale infrastructuur. Daarbij zetten we sterk in op een actiegerichte benadering van dreigingsinformatie, kwetsbaarheden en beveiligingsmaatregelen zodat de digitale infrastructuur van Vlaanderen ook in een steeds complexere dreigingsomgeving betrouwbaar en veilig blijft functioneren.

Via **GovOS** zet de Vlaamse overheid verder in op **gemeenschappelijke digitale functionaliteiten**, die herbruikbaar zijn over beleidsdomeinen en bestuursniveaus heen. De focus ligt daarbij op het ontwikkelen van nieuwe voorzieningen en de brede adoptie ervan, zodat versnippering wordt teruggedrongen, investeringen beter worden afgestemd en tastbare efficiëntiewinsten en kwaliteitsverbeteringen gerealiseerd worden in de dienstverlening aan burgers, verenigingen, ondernemingen en lokale overheden. Zo worden onder meer nieuwe generieke oplossingen ontwikkeld voor de digitale behandeling van dossiers met ondersteuning van artificiële intelligentie en voor het beheer van attesten, bewijsstukken en vergunningen.

Na de goedkeuring van de **hoofdlokettenstrategie** door de Vlaamse Regering op 3 juli 2026 zet ik in 2027 de uitvoering ervan prioritair op de agenda. Het doel is om, samen met de Vlaamse en lokale overheden, verder te evolueren naar een open **overheidsplatform**, waarin Mijn Burgerprofiel, het E-loket Ondernemers, het Verenigingsloket en het Loket Lokale Besturen uitgroeien tot de herkenbare toegangspoorten tot publieke dienstverlening. Tegen het einde van deze regeerperiode zal het aantal digitale loketten met burgers als doelgroep met de helft afnemen. Daarbij staat **één herkenbare toegang** en een **consistente gebruikerservaring** centraal, zodat de Vlaming doorheen het administratieve bos beter de juiste bomen ziet.

In 2027 zet ik verder in op de ontwikkeling van **de Vlaamse Digitale Assistent** als informatieve en transactionele slimme ondersteuningshulp voor overheidsinformatie en -dienstverlening.

Het AI **Expertisecentrum** van Digitaal Vlaanderen fungeert in 2027 verder als regisseur, katalysator en bewaker van het AI-beleid van de Vlaamse overheid.

Ik investeer in **gemeenschappelijke datafundamenten** om onze strategische onafhankelijkheid verder vorm te geven en betrouwbare data veilig, herbruikbaar en toegankelijk zijn. Betrouwbare data zijn namelijk cruciaal om volop de mogelijkheden van artificiële intelligentie te kunnen benutten. Zo versterken we de data-onderbouw als stevig fundament **en creëren we generieke herbruikbare datacapaciteiten** conform de GovOS filosofie. Daarbij wordt werk gemaakt van een duurzame infrastructuur voor archivering van digitale gegevens, een duurzame data-architecturale inrichting en de ontwikkeling van generieke oplossingen voor gegevensverwerving uit authentieke en basisregisters (waaronder de uitbouw van een multimodaal wegenregister). Met prioriteit zet ik samen met de collega-ministers in op de ontwikkeling van een Centraal Register Sociale Voordelen.

In 2027 zet ik een turbo op de **realisatie van hoogwaardige geografische gegevens** als strategische bouwsteen voor Vlaanderen. De vernieuwing van het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen wordt verder uitgevoerd zodat overheden, onderzoekers en ondernemingen

kunnen beschikken over actuele en nauwkeurige geodata ter ondersteuning van hun beleidsvoering en ondernemingsplannen.

Digitaal Vlaanderen zal in 2027 verder **groeien in de rol van regisseur die schaalbaar ontzorgt**. Daarom vraag ik expliciet aandacht voor geïntegreerde processen, een consistente partnerervaring en een sterker contract-, leveranciers- en servicemanagement. Ik wil met Digitaal Vlaanderen sturen op vertrouwen, waarbij waardecreatie en proactieve ondersteuning het leidmotief vormen. De grote prioriteit op dit vlak is de verdere voorbereiding van de nieuwe ICT-raamcontracten 2029. Ook ten aanzien van de lokale besturen zal Digitaal Vlaanderen verder zijn rol opnemen.

Relevante begrotingsartikelen:

- SC0-1SJA2ND-PR - VLAANDEREN RADICAAL DIGITAAL - BEHEER EN EXPLOITATIE: 15 MIO euro
- SC0-1SJA2NY-IS - EIGEN VERMOGEN DIGITAAL VLAANDEREN: 76.506 keuro. Dit omvat voornamelijk naast 49.685 keuro recurrente middelen, voor 23.985 keuro middelen voor digitalisering nieuw beleid. Een meer gedetailleerde evolutie van deze middelen is terug te vinden onder de bespreking van de begroting van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen, begrotingsartikel SCA-BSJAAZZ-OI – ONTVANGSTEN INTERNE STROMEN

2.2. DAB's en rechtspersonen

Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen

Binnen het Eigen Vermogen zijn volgende budgetten voorzien:

- 49.505 keuro in het kader van lopende, recurrente uitgaven;
- 25.652 keuro uitgaven in het kader van samenwerkingsovereenkomsten;
- 23.385 keuro uitgaven in het kader van Digitalisering nieuw beleid, bestaande uit VRD3 (Vlaanderen Radicaal Digitaal 3), en nieuw beleid;
- 7.691 keuro uitgaven in het kader van het GRB (Groot referentiebestand);
- 1.320 keuro aan VITO (Vlaamse instelling voor technologisch onderzoek) in het kader van de referentietask beeldverwerkingsketen;
- 1.200 keuro uitgaven in het kader van GIPOD.

Voor een meer gedetailleerde begrotingstechnische toelichting omtrent het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen, wordt verwezen naar de toelichting binnen het BBT-webplatform.

Het overgrote deel van de budgetten binnen het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen is afkomstig uit de beleidskredieten van het agentschap Digitaal Vlaanderen, waarover de inhoudelijke toelichting hierboven is opgenomen (zie 2.1):

- De middelen uit samenwerkingsovereenkomsten worden aangewend door Digitaal Vlaanderen, vanuit haar regierol, om samen met andere entiteiten digitale transformatieprojecten te realiseren.
- De GRB-middelen worden gefinancierd door een publiek-private samenwerking tussen de Vlaamse overheid en de nutssector, waarbij de financiering gedeeld wordt (50%-50%). De werking is verankerd in het GRB-decreet van 16 april 2004.
- De middelen aan VITO worden voor een groot deel gefinancierd vanuit toelagen, 360 keuro wordt gerealiseerd via samenwerkingsovereenkomsten.
- De inkomsten in het kader van het GIPOD worden op basis van het GIPOD-decreet (Decreet houdende de uitwisseling van informatie over een inname van het openbaar

domein in het Vlaamse Gewest van 4 april 2014), voor 50% gerealiseerd door de nutssector, en voor 50% via de Vlaamse Gemeenschap.

V. BELEIDSVELD II INTERNE DIENSTVERLENING VLAAMSE OVERHEID

PROGRAMMA SK - INTERNE DIENSTVERLENING VLAAMSE OVERHEID

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2026	25.396	5.197	0	220.644	198.710
Bijstelling BO 2027	1.924	-2.372	0	-1.712	33.173
BO 2027	27.320	2.825	0	218.932	231.883

1. ISE-OVERKOEPELEND BELEID

Niet van toepassing.

2. ISE VASTGOED

2.1. Vlaamse Gemeenschap

VASTGOED, Vlaamse Gemeenschap

(duizend euro)

	AO			TO		
	BA 2026	evolutie	BO 2027	BA 2026	evolutie	BO 2027
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	19.062	10.238	29.300	5.089	-2.418	2.671
Toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	0	0	0	0	0	0
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties)	0	0	0	0	0	0

(OP); geen ESR-impact)						
Totaal	19.062	10.238	29.300	5.089	-2.418	2.671

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2026	evolutie	BO 2027	BA 2026	evolutie	BO 2027
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	169.271	-2.993	166.278	147.337	31.433	178.770
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	169.271	-2.993	166.278	147.337	31.433	178.770
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting:

Met de overkoepelende vastgoedstrategie beheer ik het patrimonium van de Vlaamse overheid als één samenhangende portefeuille. In 2026 liet ik die strategie goedkeuren door de Vlaamse Regering (VR 2026 0805 MED.0158). Nu maken we er werk van. Vastgoed is daarbij geen doel op zich, maar een strategische hefboom voor een efficiënte, duurzame en kwaliteitsvolle publieke dienstverlening. De prioriteiten zijn duidelijk: meer gemeenschappelijk gebruik, minder leegstand, veilige gebouwen, de realisatie van onze energie- en klimaatdoelstellingen, en een maximale financiële en maatschappelijke meerwaarde. Dat doe ik samen met de V13, het overlegorgaan van de grootste vastgoedportefeuilles van de Vlaamse overheid.

In 2027 zet ik ook in op een zuinig beheer van de vastgoedportefeuille van de Vlaamse overheid. Samen met de belangrijkste vastgoedspelers werkt Het Facilitair Bedrijf een plan uit om overtollig vastgoed te valoriseren en vrijgekomen ruimte gericht in te zetten voor andere behoeften in Vlaanderen. Binnen mijn vastgoedportefeuille beoog ik in 2027 10 MIO euro aan vastgoed te valoriseren (algemene ontvangst op begrotingsartikel SH0-9SKAAPC-OW).

Ook in het strategisch vastgoedplan van Het Facilitair Bedrijf kies ik gericht en onderbouwd. We behouden wat nodig is, renoveren waar dat loont, delen waar het kan, stoten af wat niet langer nodig is, en geven gebouwen tijdelijk een nieuwe invulling waar dat meerwaarde

biedt. Zo werk ik stap voor stap toe naar een koolstofneutrale vastgoedportefeuille tegen 2045.

Voor de huur van gebouwen en de bijkomende huurlasten, belastingen en verzekeringen voorzie ik 129.810 keuro VAK/VEK op begrotingsartikel SH0-1SKA2PB-WT. Dat is 9.310 keuro VAK/VEK meer dan bij BA2026.

Met het programma Toekomstbestendig Patrimonium van A tot Z, kortweg ToPaZ, breng ik alle belangrijke afwegingen samen: klimaatimpact, duurzaamheid, efficiënt ruimtegebruik, wettelijke conformiteit, toegankelijkheid, veiligheid, en kwaliteitsvol gebouwbeheer. Vanaf 2027 bepaalt dit geïntegreerde kader mee welke projecten voorrang krijgen. Tegelijk versterk ik het datagedreven vastgoedbeheer. Beslissingen over middelen, klimaatimpact en risico's moeten steunen op feiten en objectieve gegevens.

Verschillende huurcontracten in Brussel lopen af in 2032. Daarom breng ik nu al de toekomstige huisvestingsbehoeften in kaart en onderzoek ik waar verdere centralisatie mogelijk is. Ook in de Vlaamse centrumsteden zetten we die beweging voort. Voor Turnhout is de procedure opgestart. Voor Oostende, Oudenaarde, Sint-Niklaas en Kortrijk onderzoek ik de opportuniteiten en mogelijke scenario's.

Ik start de optimalisatie van het VAC Leuven (696 keuro VAK en 2.095 keuro VEK op SH0-1SKA2PA-WT, en 12 keuro VEK op SH0-1SKA4PA-WT), de Postsite Aalst (1.071 keuro VAK en 373 keuro VEK op SH0-1SKA2PA-WT), en Herentals (760 keuro VAK en 228 keuro VEK op SH0-1SKA2PA-WT). Voor het VAC Brugge onderzoek ik welke verdere optimalisaties mogelijk zijn.

Met die optimalisaties benutten we de beschikbare kantooroppervlakte beter. Maar efficiëntie staat niet los van kwaliteit. Comfort, veiligheid, klimaat- en energieneutraliteit en de nieuwe noden van het hybride werken blijven volwaardig meetellen. Ook de werken aan het vernieuwde VAC Antwerpen gaan voort (7.703 keuro VAK en 10.003 keuro VEK op SH0-1SKA2PA-WT, 1.665 keuro VAK en 965 keuro VEK op SH0-1SKA4PA-WT).

Om de kabinetten te centraliseren, rond ik de bouwwerken aan Martelaarsplein 19 af (4.541 keuro VAK en 3.400 keuro VEK op SH0-1SKA2PA-WT) en start ik de inrichtingswerken. Ook de grondige renovatie van Koolstraat 35 gaat van start (1.099 keuro VAK en 8.294 keuro VEK op SH0-1SKA2PA-WT).

Met het Masterplan Alden Biesen breng ik de noden van de site helder in beeld en leg ik de basis voor de juiste keuzes op lange termijn. In 2027 voorzie ik middelen voor instandhoudings- en renovatiewerken (7.392 keuro VAK en 2.728 keuro VEK op SH0-1SKA2PA-WT, en 79 keuro VAK en 213 keuro VEK op SH0-1SKA4PA-WT). Daarnaast start ik een studie voor de renovatie van het Errerahuis (63 keuro VAK en 324 keuro VEK op SH0-1SKA2PA-WT).

Al deze renovaties dienen één belangrijke beleidsprioriteit: de doelstellingen van het intern Klimaatplan Vlaamse overheid realiseren. De prestatie-indicator 'Klimaatdoelstellingen 2030 Het Facilitair Bedrijf – Gebouwen' wijst de richting. En de resultaten tonen dat we op koers liggen. Volgens de meest recente cijfers, voor verbruiksjaar 2024, daalde het primaire energieverbruik in de gebouwen waarvoor ik de energiefactuur betaal met 53,4%. De doelstelling tegen 2030 bedraagt 35%. De CO₂-uitstoot daalde met 58,9%, tegenover een doelstelling van 55%. Een energiezuinig patrimonium is goed voor het klimaat én beschermt de Vlaamse overheid tegen stijgende energiekosten.

Met de afronding van de werken aan Martelaarsplein 19 en het kantoorgebouw van VLOOT op de Churchillkaai in Oostende (66 keuro VEK op SH0-1SKA2PA-WT, 205 keuro VAK en 507 keuro VEK op SH0-1SKA4PA-WT) voltooi ik in 2027 het Actieplan gebouwen. Maar daarmee is het werk niet af. Ik wil de resultaten bestendigen en vooruitlopen op strengere wet- en regelgeving. Daarom zet ik de beschikbare middelen gericht in voor energiebesparende maatregelen, fossielvrije oplossingen en renovaties met een positieve klimaatimpact. Daarvoor gebruik ik middelen uit het Vlaams Klimaatfonds en het Energiefonds. Ook ondersteun ik het Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid (VUTG) bij de uitwerking van toekomstige huisvestingsscenario's. Dat gebeurt in uitvoering van de conceptnota 'uitwerking en stappenplan naar één uitbetalingsactor voor het Groeipakket (2026-2029)' van de Vlaamse Regering van 30 januari 2026.

In 2027 blijft Het Facilitair Bedrijf de uitvoering van het Ommelandverbond Linkerscheldeoever ondersteunen. De focus is helder: de toekomstige beheerstructuur verankeren, de voorwaarden voor herontwikkeling realiseren en de studies en voorbereidingen voor strategische erfgoed- en leefbaarheidsprojecten voortzetten. Zo draag ik bij aan kwaliteitsvol wonen, een leefbare omgeving en een toekomstgericht beheer van Doel en Doel Polder. De middelen zijn voorzien op begrotingsartikel MB0-1MIH2VA-WT van de minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport.

Ik kies resoluut voor duurzaam en kostenbewust bouwen. Elke euro moet doelmatig worden ingezet. Daarom gaan we voor kwaliteitsvolle oplossingen die aansluiten bij de reële noden van gebruikers en dienstverlening. Niet groter dan nodig. Niet duurder dan nodig. Wel degelijk en toekomstgericht.

Gebouwen moeten energiezuinig, duurzaam en efficiënt zijn. Maar ook veilig, betrouwbaar en weerbaar. Onder impuls van de NIS2-wetgeving wordt informatiebeveiliging een steeds belangrijkere randvoorwaarde. Die vereisten raken niet alleen digitale systemen, maar ook het ontwerp en de inrichting van kantoorgebouwen. Daarom onderzoek ik welke maatregelen nodig zijn om de informatieveiligheid in mijn vastgoedportefeuille verder te versterken.

Publieke middelen mogen niet verloren gaan doordat gebouwen en materialen voortijdig worden afgeschreven. Daarom zet ik sterker in op circulair bouwen en maximaal hergebruik. Die omslag maken we niet alleen. Ik stimuleer ook andere publieke opdrachtgevers om dezelfde principes toe te passen en werk nauw samen met belangrijke spelers in de sector, zoals Buildwise, Embuild Vlaanderen, Netwerk Architecten Vlaanderen (NAV) en OVAM en Vlaanderen Circulair.

Tegelijk zet ik de toepassing en verdere ontwikkeling van uniforme BIM-standaarden en -werkwijzen voor bouwprojecten en gebouwbeheer voort. Vandaag ontbreekt het in de sector nog te vaak aan ervaring en vertrouwen om BIM matuur en efficiënt toe te passen. Daarom vraag ik Het Facilitair Bedrijf om samen met de sector uniforme en breed gedragen afspraken uit te werken en te delen. Ook onderzoek ik hoe artificiële intelligentie en doorgedreven digitalisering daarbij een concrete meerwaarde kunnen bieden.

Ik versterk Het Facilitair Bedrijf verder als centrale partner voor de bouwprojecten van de Vlaamse overheid. Vandaag realiseert het al een brede portefeuille aan projecten voor verschillende entiteiten. Maar nog niet elke entiteit maakt gebruik van die dienstverlening. Daarom blijf ik hen uitnodigen om daarover in gesprek te gaan. Tegelijk vraag ik Het Facilitair Bedrijf om zijn expertise en dienstverlening proactief onder de aandacht te brengen.

Voor bouwprojecten voorzie ik in totaal 29.308 keuro VAK en 34.078 keuro VEK op SH0-1SKA2PA-WT, en 6.910 keuro VAK en 14.632 keuro VEK op SH0-1SKA4PA-WT.

Relevante begrotingsartikelen:

- SH0-1SKA2PA-WT – BOUWPROJECTEN: 29.308 keuro VAK en 34.078 keuro VEK
- SH0-1SKA2PB-WT – VASTGOEDBEHEER: 129.810 keuro VAK/VEK
- SH0-1SKA4PA-WT – BOUWPROJECTEN: 6.910 keuro VAK en 14.632 keuro VEK
- SH0-9SKAAPC-OW – VASTGOEDTRANSACTIES: 10.000 keuro AO

2.2. DAB's en rechtspersonen

Niet van toepassing.

3. ISE FACILITIES

3.1. Vlaamse Gemeenschap

FACILITIES, Vlaamse Gemeenschap

(duizend euro)

	AO			TO		
	BA 2026	evolutie	BO 2027	BA 2026	evolutie	BO 2027
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	6.334	-20	6.314	108	46	154
Toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	0	1.706	1.706	0	0	0
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	6.334	1.686	8.020	108	46	154

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2026	evolutie	BO 2027	BA 2026	evolutie	BO 2027
ESR-	34.963	-763	34.200	34.963	-304	34.659

uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))						
Toelagen (interne stromen (IS))	15.377	2.044	17.421	15.377	2.044	17.421
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	50.340	1.281	51.621	50.340	1.740	52.080
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting:

In 2027 bouw ik verder aan een facilitaire dienstverlening die duurzaam, professioneel, klantgericht, en kostenbewust is. Van schoonmaak en catering tot onthaal- en vergaderservice, technisch beheer en afval- en materiaalbeheer: de dienstverlening moet betrouwbaar zijn en elke dag het verschil maken.

Entiteiten van de Vlaamse overheid moeten kunnen rekenen op een kwaliteitsvolle werkplek en performante vergaderfaciliteiten. Ik zorg voor een inspirerende kantooromgeving die samenwerking stimuleert en de beschikbare ruimte efficiënt benut. Tegelijk grijp ik kansen om de dienstverlening binnen de Vlaamse overheid verder te versterken.

Het nieuwe thuiswerkbeleid brengt meer personeelsleden naar kantoor. Daarom pas ik de dienstverlening aan de veranderende behoeften aan. Ik speel flexibel in op wat nodig is en zet de beschikbare middelen doelgericht en zuinig in.

De strengere eisen inzake informatieveiligheid, onder meer door de NIS2-wet, raken ook de facilitaire dienstverlening. Veiligheid stopt niet bij digitale systemen. Ook werkplekken en vergaderfaciliteiten moeten veilig zijn ingericht. Zo help ik entiteiten betrouwbaar werken en versterk ik de continuïteit van de Vlaamse overheid.

Voor catering blijft de Vlaamse overheid focussen in haar aankoopbeleid op het afnemen van biologische en andere lokale producenten. Ik kies voor een gevarieerd en evenwichtig aanbod, met blijvende aandacht voor de korte keten. Voor schoonmaak kies ik voor kwaliteit, veiligheid en gezondheid. Want een verzorgde werkplek is een essentieel onderdeel van een goede werkplekbeleving. Ook afval- en materiaalbeheer blijft een prioriteit. De aangescherpte doelstellingen uit 2026 blijven haalbaar, waaronder 50% minder restafval tegen 2030 ten opzichte van 2024. Maar dat vraagt volgehouden actie: minder afval en voedselverlies, betere selectieve inzameling en meer hoogwaardige recyclage en circulaire oplossingen. In 2027 veranker en versterk ik die aanpak.

In 2027 versterk ik het professionele, betrouwbare en toekomstgerichte technische beheer van de gebouwen in mijn portefeuille. Met verdere digitalisering en automatisering

vereenvoudig ik processen, verlaag ik de administratieve lasten en geef ik medewerkers meer ruimte voor hun kerntaken. Artificiële intelligentie en de verdere uitrol van het nieuwe FMIS-ecosysteem verbinden en automatiseren meldingen, interventies, gebouwbeheer en rapportering.

Het technisch beheer en de schoonmaak van de ingekantelde gemeenschapsinstellingen De Grubbe, De Kempen en De Zande worden verder geïntegreerd in de werking van Het Facilitair Bedrijf. Voor het technisch beheer voorzie ik 1.124 keuro VAK/VEK op SH0-1SKA2QA-WT, en voor de schoonmaak 292 keuro VAK/VEK op SHA-3SKA2QB-WT. De groeiende complexiteit en techniciteit van technisch gebouwbeheer vraagt expertise. Daarom blijf ik openstaan voor nieuwe kansen om entiteiten te ondersteunen. Zo versterken we het professionele en efficiënte beheer van het patrimonium van de Vlaamse overheid.

Met het Dienstencentrum Facilities ondersteun en ontzorg ik entiteiten van aankoop tot betaling. Kwaliteit, efficiëntie en betrouwbaarheid staan voorop. In 2027 zet ik de gesprekken voort met entiteiten die nog niet zijn aangesloten en onderzoek ik met de aangesloten entiteiten welke bijkomende diensten meerwaarde bieden. Het uitgangspunt blijft duidelijk: het dienstencentrum rendeert het best wanneer een end-to-end dienstverlening mogelijk is. Tegelijk stem ik verder af met Finance on the Move en benut ik de kansen van het nieuwe financiële systeem. Wanneer nieuwe entiteiten aansluiten op het gemeenschappelijke systeem, ga ik met hen in gesprek over een aansluiting bij het Dienstencentrum Facilities.

In 2027 zet ik verdere stappen naar een volledig elektronisch aankoopproces met betrouwbare rapportering. Die rapportering zorgt voor transparantie en vormt tegelijk de basis voor gerichte procesverbetering, kostenbeheersing en klantgerichte bijsturing.

Ook voor de interne mobiliteit maken we de omslag. Met een gerichte mix van facilitaire diensten ondersteun ik de entiteiten om tegen 2030 koolstofneutraal te werken. De meest recente rapportering van het Vlaams Energie- en Klimaatplan voor 2024 toont een daling van de CO₂-uitstoot door dienstvoertuigen met 26,1%. De inhaalbeweging is ingezet om tegen 2030 een reductie van 55% te halen. De verplichte verwerving van zero-emissiepersoneelswagens sinds 2025 zal die evolutie verder versnellen.

Ik geef prioriteit aan de verdere elektrificatie van het wagenpark. Met aangepaste raamovereenkomsten en een dynamisch aankoopstelsel kunnen entiteiten sneller inspelen op nieuwe marktkansen. Ook de verdere uitbouw van laadinfrastructuur blijft in 2027 een prioriteit. Ik stem de capaciteit en spreiding van laadpunten af op het werkelijke gebruik, nieuwe locaties en de behoeften van de entiteiten. Met een nieuwe wagenparkbeheertool ondersteun ik in 2027 de duurzame mobiliteit binnen de Vlaamse overheid. Zo koppel ik efficiënt beheer aan een sterke voorbeeldrol voor de overheid.

In 2027 zet ik de volgende stap in de digitalisering en automatisering van de processen en workflows van Het Facilitair Bedrijf. De voorbereiding maakt plaats voor uitvoering. Ontwikkeling maakt plaats voor implementatie, verankering en resultaatopvolging. Daarvoor werk ik samen met het Agentschap Digitaal Vlaanderen.

Ik bouw het nieuwe FMIS-ecosysteem verder uit en vervang het verouderde systeem. Die modernisering vereenvoudigt de interne werking, versterkt de datagedreven dienstverlening en opent nieuwe mogelijkheden voor rapportering, analyse en procesoptimalisatie. Zo verhoog ik de efficiëntie, verzeker ik de continuïteit en verbeter ik de dienstverlening aan klanten.

Ik zet artificiële intelligentie verantwoord en doelgericht in waar ze aantoonbare meerwaarde biedt. De focus ligt op overheidsopdrachten, eerstelijnsondersteuning van klanten via een digitale assistent, rapportering, analyse en procesoptimalisatie. De uitrol gebeurt in afstemming met het AI-Expertisecentrum en binnen de geldende kaders voor informatieveiligheid, privacy en verantwoord AI-gebruik.

Ik versterk de cyberweerbaarheid en informatieveiligheid van Het Facilitair Bedrijf. Ethische hackers helpen kwetsbaarheden bloot te leggen. Medewerkers worden bewuster van cyberrisico's. In 2027 wil ik het ISO 27001-certificaat behalen voor ons managementsysteem voor informatiebeveiliging. Zo tonen we aan dat we voldoen aan de NIS2-wetgeving en dat onze informatiebeveiliging voldoende ontwikkeld en matuur is.

Ik onderzoek hoe een slimmere en meer gebundelde netwerkinfrastructuur in mijn gebouwen bijkomende energie- en CO₂-besparingen kan opleveren.

Zo bouw ik Het Facilitair Bedrijf verder uit tot een veilige, efficiënte en datagedreven dienstverlener voor de Vlaamse overheid.

Voor ISE Facilities voorzie ik in de algemene uitgavenbegroting in totaal 25.407 keuro VAK/VEK op SH0-1SKA2QA-WT en 8.054 keuro VAK/VEK op SH0-1SKA2QC-WT.

Relevante begrotingsartikelen:

- *SH0-1SKA2QA-WT – UITBATING GEBOUWEN, ONDERHOUD GEBOUWEN EN LOGISTIEK: 25.407 keuro VAK/VEK*
- *SH0-1SKA2QC-WT – ENERGIE GEBOUWEN: 8.054 keuro VAK/VEK*
- *SH0-1SKA2QX-IS – DAB INVESTERINGSPROGRAMMA ENERGIEBEHEER EN KLIMAAT OVERHEIDSGEBOUWEN: 10.000 keuro VAK/VEK*
- *SH0-1SKA2QY-IS – DAB CATERING EN SCHOONMAAK: 7.421 keuro VAK/VEK*

3.2. DAB's en rechtspersonen

DAB Catering en Schoonmaak

Voor de beleidsdoelstellingen en de dienstverlening inzake catering en schoonmaak zet ik de beschikbare middelen van de DAB Catering en Schoonmaak in. In 2027 voorzie ik voor catering op de werkplek 11.944 keuro VAK/VEK, en voor de schoonmaak van gebouwen 6.702 keuro VAK/VEK, telkens op SHA-3SKA2QB-WT.

DAB Investeringsprogramma Energiebeheer en Klimaat Overheidsgebouwen

In 2027 zet ik de DAB Investeringsprogramma Energiebeheer en Klimaat Overheidsgebouwen in als hefboom voor energie- en klimaatinvesteringen in overheidsgebouwen. Zonnepanelen, relighting, warmtepompen, energiezuinige renovaties en andere gerichte maatregelen verlagen het energieverbruik en de klimaatimpact. Zo kunnen entiteiten hun investeringsnoden sneller realiseren, structureel energie besparen en bijdragen aan de klimaatdoelstellingen van de Vlaamse overheid. Aan uitgavenzijde voorzie ik 4.317 keuro VAK en 14.317 keuro VEK, verspreid over SHC-3SKA2QD-PA en SHC-3SKA2QD-WT.

Vlaamse Vereniging voor ICT-personeel (Vlaanderen connect)

In 2027 bouw ik Vlaanderen connect verder uit als een professioneel, wendbaar en toekomstgericht instrument voor gedeelde ICT-expertise. Zo versterken we de digitale

slagkracht van de Vlaamse overheid, lokale besturen en provinciale besturen. De sterke groei van de voorbije jaren bevestigt de grote behoefte aan strategische ICT-profielen en de meerwaarde van het kostendelende model. De komende jaren moet Vlaanderen connect ook de afhankelijkheid van externe consultants helpen verminderen. Dat doen we door interne en gedeelde ICT-expertise duurzaam te versterken.

4. ISE DOCUMENTBEHEER

4.1. Vlaamse Gemeenschap

DOCUMENTBEHEER, Vlaamse Gemeenschap

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2026	evolutie	BO 2027	BA 2026	evolutie	BO 2027
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	341	0	341	341	0	341
Toelagen (interne stromen (IS))	692	0	692	692	0	692
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	1.033	0	1.033	1.033	0	1.033
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting:

Ik versterk Het Facilitair Bedrijf als centrale beleidsmaker en dienstverlener voor het beheer, de bewaring, vernietiging en ontsluiting van bestuursdocumenten. Als expertisecentrum bied ik entiteiten ondersteuning op maat, vorming en kennisdeling. Zo bundelen we expertise, behouden we waardevolle kennis en maken we die maximaal herbruikbaar binnen de Vlaamse overheid. Daarmee bouwen we aan een overheid die efficiënt, transparant en digitaal werkt en klaar is voor complexe regelgeving en hogere verwachtingen inzake duurzaamheid, openbaarheid en betrouwbare informatie.

Ik bereid de structurele verankering van Het Facilitair Bedrijf als centrale archiefdienst van de Vlaamse overheid verder voor. De ambitie is duidelijk. Ik werk de regelgevende, organisatorische, personele en financiële voorwaarden uit. Tegelijk zet ik de stappen om de bestaande overdrachtsverplichting voor analoog archief uit te breiden naar digitaal archief, onderbouwd met een businesscase.

Ik bouw Digitaal Archief Vlaanderen (DAV) verder uit tot de gemeenschappelijke norm voor digitale archivering binnen de Vlaamse overheid en tot een richtinggevend kader voor lokale besturen. In 2027 verbreed ik het gebruik, versterk ik de architectuur en bouw ik de servicedesk verder uit. Privacy, openbaarheid en informatieveiligheid staan daarbij voorop.

Waar mogelijk bouw ik voort op de goede praktijken uit het project rond de archivering van omgevings- en vergunningsdossiers. Dit initiatief wordt verder afgestemd op het te ontwikkelen vergunningenregister dat gestructureerde data bevat, zodat de rolverdeling duidelijk is. Zo vermijden we dubbele investeringen en verhogen we de toegankelijkheid, raadpleegbaarheid, kwaliteit, duurzaamheid en rechtszekerheid van digitale bestuursdocumenten.

Ook het analoge archiefbeheer maak ik klaar voor de toekomst. Ik zorg ervoor dat analoog archief digitaal vindbaar en aanvraagbaar wordt, en breng de toekomstige capaciteitsbehoefte in kaart. Naar aanleiding van de vaststellingen van het Rekenhof onderzoek ik bovendien een digitale archiveringsoplossing voor overheidsopdrachtendossiers. Zo versterken we de transparantie, de dossieropbouw, de juridische zekerheid en een professionele informatiehuishouding.

Tot slot bouw ik DigiPost uit tot één geïntegreerde dienstverlening voor alle inkomende en uitgaande communicatiestromen.

Voor informatiemanagement, waaronder DigiPost en archief- en informatiebeheer, voorzie ik in de algemene uitgavenbegroting 341 keuro VAK/VEK op begrotingsartikel SH0-1SKA2RB-WT. Het krediet blijft daarmee gelijk ten opzichte van BA2026.

Relevante begrotingsartikelen:

- SH0-1SKA2RB-WT – INFORMATIEMANAGEMENT: 341 keuro VAK/VEK
- SH0-1SKA2RY-IS – DAB DOCUMENTBEHEER: 692 keuro VAK/VEK

4.2. DAB's en rechtspersonen

DAB Documentbeheer

Voor de beleidsdoelstellingen en de dienstverlening inzake documentbeheer zet ik ook de beschikbare middelen van de DAB Documentbeheer in. Daar worden de inkomsten en uitgaven met betrekking tot DAV, ondersteuning informatiebeheer en NBN-normen geboekt. Op begrotingsartikel SHB-3SKA2RB-WT voorzie ik 2.286 keuro VAK/VEK. Daarvan is 1.352 keuro VAK/VEK bestemd voor DAV, een stijging met 100 keuro VAK/VEK ten opzichte van BA2026.

5. ISE ZONDER ISE

5.1. Vlaamse Gemeenschap

(duizend euro)						
	AO			TO		
	BA 2026	evolutie	BO 2027	BA 2026	evolutie	BO 2027
ESR-	0	0	0	0	0	0

ontvangsten (werking en toelagen (OW))						
Toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	0	0	0	0	0	0
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Niet van toepassing.

Relevante begrotingsartikelen: Niet van toepassing.

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2026	evolutie	BO 2027	BA 2026	evolutie	BO 2027
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	0	0	0	0	0	0
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	0	0
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting:

Niet van toepassing.

Relevante begrotingsartikelen: Niet van toepassing.

VI. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD

1. Apparaatskredieten

PROGRAMMA SA - SCO - AGENTSCHAP DIGITAAL VLAANDEREN

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2026	10	210	0	23.384	23.384
Bijstelling BO 2027	0	-210	0	191	191
BO 2027	10	0	0	23.575	23.575

Inhoudelijke toelichting:

De apparaatskredieten van het agentschap Digitaal Vlaanderen zijn noodzakelijk om de kernopdrachten van het agentschap kwaliteitsvol, continu en met voldoende uitvoeringskracht waar te maken. Ze ondersteunen de verdere uitbouw, het beheer en de verankering van gemeenschappelijke digitale dienstverlening, gegevensdiensten, digitale veiligheidsopdrachten en digitale transformatieprogramma's voor de Vlaamse en lokale overheden. Daarmee versterken ze de slagkracht van Digitaal Vlaanderen om haar regierol waar te maken en bij te dragen aan een betrouwbare, veilige en toekomstgerichte digitale overheid.

Het Agentschap Digitaal Vlaanderen wendt volgende apparaatskredieten aan bij BO2027:

- 20.212 keuro VAK/VEK loonkrediet
- 36 keuro VAK/VEK loonkrediet gefinancierd vanuit Europese middelen
- 3.327 keuro VAK/VEK werkingskrediet

Relevante begrotingsartikelen:

- SC0-1SAA2ZZ-LO – LONEN: 20.248 keuro VAK/VEK
- SC0-1SAA2ZZ-WT – WERKING EN TOELAGEN: 3.327 keuro VAK/VEK

PROGRAMMA SA - SHO - AGENTSCHAP FACILITAIR BEDRIJF

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2026	10	1.360	0	57.248	57.248
Bijstelling BO 2027	0	131	0	1.183	1.183
BO 2027	10	1.491	0	58.431	58.431

Inhoudelijke toelichting:

De apparaatskredieten van Het Facilitair Bedrijf verzekeren de kwaliteitsvolle en continue uitvoering van zijn kernopdrachten: het strategisch beheer van het vastgoedpatrimonium, de organisatie van facilitaire dienstverlening, de ondersteuning van bouw- en renovatieprojecten en beleidsmaker en dienstverlener voor het beheer, de bewaring, vernietiging en ontsluiting van bestuursdocumenten. Zo kan het agentschap entiteiten van de Vlaamse overheid blijven ontzorgen en bijdragen aan een efficiënte, duurzame, veilige en toekomstgerichte interne dienstverlening.

Het Facilitair Bedrijf wendt volgende apparaatskredieten aan bij BO2027:

- 54.956 keuro loonkrediet
- 3.475 keuro werkingskrediet

Relevante begrotingsartikelen:

- SH0-1SAA2ZZ-LO – LONEN: 53.760 keuro VAK/VEK
- SH0-1SAA2ZZ-WT – WERKING EN TOELAGEN: 3.180 keuro VAK/VEK
- SH0-1SAA4ZZ-LO – LONEN: 1.196 keuro VRAK/VREK
- SH0-1SAA4ZZ-WT – WERKING EN TOELAGEN: 295 keuro VRAK/VREK
- SH0-9SAAAZZ-OW – ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN: 10 keuro AO
- SH0-9SAATZZ-OW – ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN: 1.491 keuro AO

2. Begrotingsprogramma's zonder beleidsveld

Niet van toepassing.

VII. LIJST MET AFKORTINGEN

AO	Algemene Ontvangsten
IS	Interne stromen (ESR-aggregaat)
ISE	Inhoudelijk structuurelement
IVA	Intern Verzelfstandigd Agentschap
LE	Leningen (ESR-aggregaat)
LO	Leningontvangsten
LO	Lonen (ESR-aggregaat)
OI	Ontvangsten Interne Stromen (ESR-aggregaat)
OL	Ontvangsten Leningen (ESR-aggregaat)
OP	Ontvangsten Participaties (ESR-aggregaat)
OW	Ontvangsten Werking en Toelagen (ESR-aggregaat)
PA	Participaties (ESR-aggregaat)
PR	Provisies (ESR-aggregaat)
TO	Toegewezen ontvangsten
VCO	Vlaamse Codex Overheidsfinanciën
VAK	Gesplitst vastleggingskrediet
VEK	Gesplitst vereffeningskrediet
WT	Werkking en Toelagen (ESR-aggregaat)